

Bladribbesnudebiller bør have mere opmærksomhed

RAPSNYHED: Seges starter et registreringsnet sammen med planteavlskonsulenterne i dette forår, hvor de via gule fangbakker følger udviklingen af bladribbesnudebiller.

Af Ghita Cordsen Nielsen, Seges

Bladribbesnudebillerne skal ofres mere opmærksomhed. Billen er det tidligste skadedyr om foråret.

Ved 12 grader og mere end 7 timer solskin optræder de mere talrigt. Larverne gnaver inde i stænglerne fra ultimo april til primo juni. Angreb opdages typisk først omkring høst, hvor stængler med kraftige angreb er nødmødet. I tyske forsøg er opnået op til otte hkg/ha i bruttomerud-

bytte for bekæmpelse. Største tab på let jord.

Billerne falder meget let til jorden, når planterne berøres. I Tyskland anbefales det derfor at anvende gule fangbakker til at afgøre behovet for bekæmpelse, og Seges starter et registreringsnet sammen med planteavlskonsulenterne i dette forår, hvor de via gule fangbakker følger udviklingen af bladribbesnudebiller. Fangbakkerne er dog ikke helt sikre.

Blå bog

Ghita Cordsen Nielsen er landskonsulent med speciale i forebyggelse og bekæmpelse af sygdomme og skadedyr i landbrugsafgrøder samt vækstregulering og sprøjteteknik på PlantelInnovation, Seges

Pyrethroider (excl. Mavrik) anbefales til bekæmpelse. Såfremt der både optræder mange bladribbesnudebiller og mange glimmerbøsser, er det derfor nødvendigt at blande to midler. Se oversigt 1.

Glimmerbøsser

Bekæmpelsestærsklerne for glimmerbøsser blev hævet for et år siden og ses i oversigt 1. Raps danner mange 'overskudsknopper', og det gør således ikke noget, at glimmerbøsserne æder nogle knopper. Hvis der dog er en meget tæt plantebestand, er der ikke 'plads' til, at rapsen kan danne nye knopper. Bekæmpelsestærsklen er derfor lavere ved en

To skulper angrebet af skulpesnudebillelarver.
Larvernes udgangshuller ses samt en begyndende misfarvning som følge af angrebene. Til højre ses en angreben skulpe indvendig.

høj plantebestand.

Resistens ses hos glimmerbøsser mod pyrethroider (excl. Mavrik), så disse anbefales ikke.

Skulpesnudebiller og skulpegalmyg

Skulpesnudebiller og skulpegalmyg optrådte i 2016 med usædvanlig kraftige angreb. I gennemsnit af to forsøg med tre sprøjtninger under blomstring med fuld dosis Karate eller Biscaya blev der opnået et bruttomerudbytte på op til 7,5 hkg/ha og et nettomerudbytte op til 5,1 hkg/ha. Der blev udført tre sprøjtninger med en uges mellemrum, fordi virkningstiden under blomstring er meget kort, og fordi der var kraftige angreb.

Hver skulpesnudebillelarve æder tre til fem frø. Ofte optræder der kun en larve pr. skulpe. Ved angreb nødmodner skulperne tit og angribes af sekundære svampe. Snudebillerne skaber også indfaldsveje for skulpegalmyg, der dog ved egen hjælp kan lægge æg i skulper under ca. 20 cm.

Ved angreb af skulpegalmyg optræder der altid mange larver pr. skulpe, og skulperne springer op ved angreb. Skulpegalmyg er mest tabsvoldende, fordi alle frø pr. skulpe tabes ved angreb.

Skulpesnudebiller anbefales bekæmpet under blomstring ved en til to skulpesnudebille pr. plante. Tærsklen blev nedsat i 2016 ud fra en teoretisk beregning af snudebillerens skadevirkning.

I Tyskland er der flere steder fundet resistens hos skulpesnudebiller mod pyrethroider, og Biscaya anbefales disse steder mod skulpesnudebiller. I Danmark er der ikke p.t. fundet resistens hos skulpesnudebiller mod pyrethroider. Der er kun testet biller fra syv marker, men p.t. vurderes der at være god ef-

fekt af pyrethroider (Karate, Kaiso Sorbie) de fleste steder. En dårlig effekt skyldes typisk, at der ved kraftige og langvarige angreb kun er udført en enkelt behandling, som kun virker en lille uge.

Effekten af Mavrik er mindre godt belyst, og i 2017 udføres der derfor forsøg med bekæmpelse.

Der findes ingen hjælpemidler til at fastlægge behovet for bekæmpelse af skulpegalmyg, og det er et stort problem. Galmyggene er kun en til to mm og kan ikke skelnes fra andre insekter i marken. Der er en vis sammenhæng mellem angreb året før i nabomarker med vinterraps og angreb i indeværende års rapsmark. Der findes en temperaturmodel, der kan fastlægge tidspunktet for forekomst af skulpegalmyg, men modellen siger ikke noget om angrebsstyrken. Angreb af skulpegalmyg er næsten altid meget værre i de yderste tre til fire meter af marken.

Et par gode råd

- Hvis der både optræder mange bladribbesnudebiller og glimmerbøsser, skal man blande to midler.
- Hvis der optræder kraftige angreb af skulpesnudebiller og -galmyg, kan der være behov for op til tre behandlinger med en uges mellemrum under blomstring.
- Det er et problem, at der ikke

Med og uden bimærke

- Med bimærke: Avaunt, Karate, Kaiso Sorbie:

Må over blomstrende planter kun udbringes udenfor biernes flyvetid (ca. kl. 21-03).

- Uden bimærke: Biscaya, Mavrik, Plenum:

Må udbringes hele døgnet.

Skadedyr	Tidspunkt		Middelvalg
Bladribbesnudebiller	Fra marts, meget	Bekæmpelse ca. 10 dage efter fund af 10-15 i fangbakke (ikke helt sikre)	Karate, Kaiso Sorbie
Glimmerbøsser	Knopstadie	8 pr. plante i tidlige knopstadie og 10 pr. plante i sene knopstadie*	Avaunt, Biscaya, Mavrik, Plenum
Skulpesnudebiller	Blomstring	1-2 pr. plante	Karate, Kaiso Sorbie, Biscaya. Effekt af Mavrik er mindre godt belyst
Skulpegalmyg	Blomstring	Ingen operative tærskler	Karate, Kaiso Sorbie, Biscaya. Effekt af Mavrik er mindre godt belyst

* Tærskel er 6 hhv. 8 ved over 50 rapsplanter/m²

Oversigt 1. Skadedyr i vinterraps om foråret. Hvor Karate og Kaiso Sorbie er nævnt, kan der i mange tilfælde også anvendes andre pyrethroider (ekskl. Mavrik), hvis man har disse på lager. Læs i givet fald altid etiketten.

Bladribbesnudebille i gul fangbakke. Bladribbesnudebiller ligner skulpesnudebiller, men har rødgyldne fødder.

Nødmødet skulpe som følge af angreb af skulpesnudebillelarver. De angrebne skulper angribes efterfølgende af sekundære svampe.